

om de kerkelijke huwelijksbevestiging op den Zondag te stellen. Wanneer in de week het burgerlijk huwelijk gesloten werd, gingen bruid en bruidegom ieder weer naar het ouderlijk huis, om eerst na de kerkelijke bevestiging de gemeenschappelijke woning te betrekken.

Daar doet of deed zich dan ook het bezwaar niet gevoelen.

Het goede daarin mag niet worden miskend. Maar of zulk een regeling voor heel het land kan worden aanbevolen, moet worden betwijfeld.

Uit praktische overwegingen is er veel voor te zeggen, dat het burgerlijk huwelijk en de kerkelijke huwelijksbevestiging op één dag worden voltrokken.

Ook ideële motieven kunnen daarvoor worden aangevoerd.

Het natuurlijke en het geestelijke behoren voor ons niet ver van elkander te liggen, maar palen aan elkander. Ja, het laatste moet het eerste doortrekken. Wanneer men dit ook in den tijd der beide huwelijksplechtigheden laat uitkomen, geeft dit een schoone symboliek.

Hoewel we dan over die gewoonte allerminst den staf wenschen te breken, kunnen we haar toch ook niet als een ideaal aanprizen.

Nog minder komt daarvoor in aanmerking de vroegere usantie in sommige groote stadskerken om huwelijken van minvermogenenden in de gewone „weekbeurten“ te bevestigen, terwijl zij, die het betalen konden, een aparte trouwbeurt op elk begerd nur in den middag konden koopen.

Zijn we wel ingelicht, dan is dat thans overal afgeschaft.

Gelukkig.

Want het was een wantoestand.

Het bracht het Mammonisme in de kerk.

Maar hoe dan meerdere belangstelling te wekken?

Men kan de gemeente vermanen om bij de huwelijksdiensten trouwer op te komen.

Misschien helpt dat iets.

Aan den anderen kant echter kan ook weer van de gemeente niet worden gevergd, dat men zijn arbeid zal verzuimen om de huwelijksbevestiging bij te wonen.

De commissie van de classis Hallum zal daarom onzen kerken een dienst bewijzen, wanneer zij een doeltreffende regeling ontwerpt.

Toch zou er in groote-stads-kerken wel een stap in de goede richting kunnen worden gedaan.

Daar gebeurt het, dat, vooral in de huwelijksmaanden bij uitnemendheid, soms vier tot zes bevestigingen achter elkaar in hetzelfde kerkgebouw plaats hebben.

De huwenden zijn er aan gewoon geraakt, dat voor elke bevestiging een afzonderlijke beurt wordt gereserveerd.

Het is een soort privilege geworden, dat men zich niet gaarne laat ontnemen.

Evenwel mag de vraag weleens gesteld of voor zulke afzonderlijke bevestigingen wel een afdoende reden kan worden opgegeven.

Men zal daar dunkt ons tevergeefs naar moeten zoeken.

Wat men voor den een of anderen predikant voorkeur heeft, mag toch geen doorslag geven.

Trouwens, daar zit het 'm niet enkel in.

Want dezelfde predikant heeft soms twee of drie huwelijken achter elkander te bevestigen.

Bij het heilig Sacrament van den Doop denken onze Gereformeerden er niet aan voor ieder kind een afzonderlijke Doopsbediening te begeeren.

Hoeveel te minder moest dit dan bij de huwelijksbevestiging het geval zijn, waar toch het huwelijk niet eens een sacrament is.

Is men er op gesteld, dat de predikant met de bijzondere omstandigheden der huwenden eenigszins rekening houdt, onze predikanten zijn ervaren genoeg om hiervan ook in een gemeenschappelijke huwelijksbevestiging blijk te geven.

Konden dan ook de kerken in onze groote steden ertoe besluiten om voor elken trouwdag één beurt vast te stellen, zoo ware hierna veel gewonnen.

Niet alleen zou bij meerdere huwelijken in die beurt de kerk door familieleden en vrienden beter bezet zijn, maar de kerkeraad zou ook sterker staan bij zijn opwekking tot de gemeente om, indien eenigszins mogelijk, deze diensten te bezoeken.

Hem zal echter de moed wel in de schoenen zinken om vier of meer beurten zulk een opwekking te doen uitgaan.

Zou het geen tijd worden om zich hierover eens te bezinnen?

In het eerst zullen wel eenige gevoeligheden hiertegen in verzet komen.

Maar onze menschen zijn voor overtuiging vatbaar.

Dat hebben ze meer dan eens bewezen.

Met tactische voorlichting kan een kerkeraad veel bereiken.

Alle apartjes moeten zooveel mogelijk uit ons kerkelijk leven verdwijnen.

De gemeenschap, welke in de kerk niet minder is dan een gemeenschap der heiligen eischt dat.

Met een „t is altijd zoo geweest“ zijn we niet klaar.

Wij hebben er vooral voor op te passen, dat wij geen slaven worden van de slecht.

Op dezelfde klip.

Onlangs moesten wij er den Redakteur van de Kerkniewsrubriek in het „Handelsblad“ op attent maken, dat hij vastzat op de klip van min scherpe onderscheiding.

Thans is hij tot onzen spijt weer op dezelfde klip gelopen.

Ofschoon we in ons vorig nummer verklaarden, dat wij de kwestie-Geelkerken zelf nog altijd lieten rusten en dat wij ons daarin niet mengen vóór de kerkelijke vergaderingen haar uitspraken hebben gepubliceerd, dekreteert toch het „Hbl.“:

„De vele aanvallen op het bestuur der classis Amsterdam van de Geref. Kerken hebben er toe geleid, dat het stilzwijgen van geref. zijde is verbroken, n.l. door prof. Hepp in „De Reformatie“. Prof. H. is blijkbaar met een regelmatige verdediging begonnen.“

Het „Hbl.“ vergist zich hierin ten eenenmale. We schreven over de kwestie-Geelkerken heen. Het hart van deze kwestie roerden we niet met den top van een vinger aan.

Blijkbaar is het het blad ontgaan — en daarin heeft het lotgenooten — wat de gloeiende kern van deze kwestie uitmaakt.

Om het duidelijkheidshalve eens concreet te nemen en het te concentreren om het spreken van de slang, loopt de zaak hierover, of Dr G. leert, dat de slang in het Paradijs niet werkelijk gesproken heeft.

Daarover staat hij onder suspicie.

Dat wordt onderzocht.

Welnu, daarover n.l. of Dr G. dit leert, lieten we ons met geen woord uit.

Men kan er al onze artikelen op naslaan, ze uitpluizen, elk woord onder de loep nemen en men zal er geen zweem van vinden.

Ons blad kan zich daarover niet uitspreken, want de noodige gegevens ontbreken.

De classis heeft, gelijk men verwachten kon, deze zaak binnenskamers gehouden.

Vragen als: is Dr G. terecht suspekt verklaard?, heeft de classis op de juiste wijze haar onderzoek ingesteld?, heeft Dr G. bevredigend geantwoord? enz. zijn door ons dan ook niet aan de orde gesteld.

We missen daartoe het recht.

Eerst wanneer de classis met haar bescheiden komt, kan daarover publiek worden geoordeeld.

Tot zoolang — en mochten de omstandigheden het wenschelijk maken: nog langer — blijven we zwijgen.

Het „Hbl.“ geloove ons: geen aanvallen van buiten, hoe hevig ook, zijn in staat onzen mond open te breken.

Maar...

Buitenstaanders hebben voor de kwestie-Geelkerken een andere geschoven, die wel als de kwestie-Geelkerken wordt aangediend, maar die kwestie niet is.

Deze n.l. niet of Dr G. leert, dat de slang in het Paradijs niet werkelijk gesproken heeft, doch of het in onze Gereformeerde Kerken toelaatbaar is te leeren, dat de slang in het Paradijs niet werkelijk gesproken heeft.

Dat maakt een groot verschil.

En over die laatste vraag handelden we meermalen.

Zelfs al, toen er nog geen kwestie-Geelkerken bestond.

Modernisten en ethischen hebben haar opnieuw op het tapijt gebracht.

Zij stellen het voor als zou daarover bij de kwestie-Geelkerken moeten worden beslist.

Daarin tasten zij echter mis.

In die materie hebben onze kerken reeds een beslissing genomen bij de zaak-Netelenbos.

Die leer is in onze kerken als niet toelaatbaar verklaard.

Men sla daarvoor de Handelingen van de Generale Synode van Leeuwarden (1920) slechts op. De meening van Dr de Vrijer o.a., dat onze kerken thans op een tweesprong staan, is onjuist.

De tweesprong zijn ze al minstens vijf jaar gepasseerd.

Wanneer dan ook de kwestie-Geelkerken, wat we om veel liefs hopen, bevredigend is opgelost, dan kan men er zeker van zijn, dat de kerkelijke vergaderingen tot de overtuiging zijn gekomen, dat Dr G. de stelling, dat de slang in het Paradijs niet werkelijk gesproken heeft, niet geleerd heeft of niet meer leert, in elk geval niet leert.

Mogen we ons vleien, dat het nu voor het „Hbl.“ en anderen duidelijk is?

Uitnodiging tot persdebat.

Door meer dan één werd het odium van onwetenschappelijkheid gelegd op hen, die aannemen, dat de slang in het Paradijs werkelijk heeft gesproken.

Nu staat ware wetenschap bij den Gereformeerde hoog aangeschreven.

Het zal hem daarom sterk interesseeren, wat van de zijde der wetenschap tegen het geloof aan het spreken van de slang kan worden ingebracht.

Totnogtoe stelde men zich tevreden met luider stem het vonnis der onwetenschappelijkheid daarover uit te spreken.

Doch het bewijs bleef achterwege.

Wij noodigen dan ook die bladen, die daarin tegenover ons staan vriendelijk uit tot een persdebat.

Laten zij het stringent wetenschappelijk bewijs leveren, dat de slang in het Paradijs niet kan gesproken hebben of althans niet gesproken heeft.

Wie in naam der wetenschap het woord voert, mag hijr toch niet in gebreke blijven.

Op zuiver wetenschappelijke gronden zagen wij gaarne het onmogelijke, onwerkelijke of onhistorische van het spreken der slang aangetoond.

Wij beloven die stukken, indien ze zakelijk zijn, onverkort in ons blad over te nemen, mits ze natuurlijk geen al te buitensporige ruimte beslaan.

Maar in dit geval zullen we op een kolom niet zien.

En wil men weten, wat wij onder werkelijk spreken van de slang verstaan, opdat het debat niet op het werkelijkheidsbegrip (waarover we ook gaarne discussiëren, maar dan in een of ander tijdschrift strande?

Welnu, laat ons het zóó mogen omschrijven: dat er uit den mond van het dier geartikuleerde geluiden, heusche woorden voortkwamen, welke Eva verstond.

Mogen we ook verzoeken om, zoolang men aan deze uitnodiging niet heeft voldaan, het brandmerk van onwetenschappelijkheid in deze in den kelder te laten rusten?

Dat is niet meer dan billijk, nietwaar?

Augustinus over het spreken van de slang.

Men vraagt ons of Augustinus, Calvijn e.a. zich omtrent het spreken van de slang niet zóó hebben uitgedrukt, dat ze voor andere opvattingen ruimte laten.

Ongeveer dezelfde vraag werd ons een paar weken geleden mondeling gedaan.

Wij vermoeden eenigszins hoe deze in de wereld komt.

Men heeft hier te doen met een verkeerde werking van de zoo schoone gave der combinatie.

Met genoegen willen we echter de vraag beantwoorden en alzoo misverstand uit den weg ruimen.

Wij beginnen met Augustinus.

Deze schrijft in zijn beroemd werk „De Civitate Dei“ (De Stad Gods), boek XIV, hoofdstuk XI: „Deze (n.l. Satan) heeft daarna door boosaardige listigheid gedreven getracht in de zinnen van den mensch in te kruipen, dien hij, omdat hijzelf gevallen was benijdde, wij deze nog stond. Derhalve heeft hij in het stoffelijke Paradijs, waar behalve die twee menschen, man en vrouw, ook alle andere aardse dieren tam en zonder schade te veroorzaken woonden, uit die dieren een slang uitgekozen, dat een zeer sluw dier is en zich door zijn kronkelingen heel gemakkelijk bewegen kan, zoodat het voor hem een zeer geschikt werktuig was, om door haar te spreken. Zoo heeft hij dan door zijn tegenwoordigheid als engel en zijn zoet edele natuur die slang met zijn geestelijke boosheid zichzelf onderworpen en door haar als zijn instrument te misbruiken, bedrieglijke gesprekken door haar gevoerd met de vrouw“.

Laat dit genoeg zijn.

Augustinus geeft in dit opzicht dus geen onzeker geluid.

Calvijn over het spreken van de slang.

Nu Calvijn.

Men houde in het oog, dat hij zich vaak met ongewone scherpheid over tegenstanders uitlaat.

Heftig vaart hij dan ook uit over hen, die het spreken van de slang loochenen.

In zijn commentaar op Genesis teekent hij bij hoofdstuk 3:1 aan (gemakshalve geef ik hier de vertaling-Los):

„En zij zeide tot de vrouw. Deze plaats vallen goddelooze menschen met hun spottendheid aan, omdat Mozes een dier laat spreken, dat slechts met zijn in tweeën gespleten tong onduidelijk sist. En allereerst vragen zij, van wanneer af de dieren zijn begonnen stom te zijn, als zij toen een duidelijk en met ons gemeenschappelijk spraakvermogen hadden. Het antwoord ligt voor de hand, dat de slang niet van nature welbespraakt is geweest, maar dat, toen satan onder Gods toelating een instrument tot zijn beschikking heeft gekregen, hij ook met zijn tong woorden heeft gevormd, wat God eveneens heeft toegelaten. Ik twijfel niet, of Hev heeft gevoeld, dat dit buitengewoon was, en daarom vernam zij des te begeeriger, wat zij bewonderde. Als zij nu fabelachtig verklaren, wat ongewoon is, zal het God daarom niet vrij staan eenij wonder te doen? Door eenig werk te openbaren, dat buiten 't gewone gebruik staat, dwingt God ons tot bewondering Zijner macht. Zoo wij onder dit voorwendsel Gods macht bespotten, omdat ze ons niet gewoon voorkomt, zijn wij dan niet meer dan onbeschaamd? Bovendien, zoo 't ongelooft schijnt, dat op Gods bevel dieren gesproken hebben, vanwaar komt bij den mensch de spraak anders, dan doordien God zijn tong heeft gevormd? Het Evangelie verkondigt, dat zonder toegestem stem van den hemel kwam om Christus' heerlijkheid te openbaren. Dit is voor het vleeschelijk verstand veel minder waarschijnlijk, dan dat uit den mond van stomme dieren woorden zijn ont-

Wat zal hij vinden, da die een Goeke, moet naar Zijn goe spreken, gelijk maakt.“

Of Calvijn de Krasser kan

Kuyper over

Wanneer men leest, is het, a heft kennis g. Zóó weinig i. Hij dan zeg

„En hierop met bespiegel en historis wel toe, dat g verlokken laat, dat prijs te ge voor „Vrees n dat we ook m den aan de w deel ook wij moet geweest i historie. Allee historie. Een h zulk een kort wij gelooven v en dat die boor en dat toen in gesproken is, wordt er ons hoorende laat bij prijsgeving nimmers de zal begoocheling schiedverhalen nige opvatting werkelijkheid, alle historie, straks ook d voor u uiteen, niet, dat uw nesis III verhu verhaal van : zijt weg.“

Bavinck over

Ook Bavinck besliste stand in zijn „De op bl. 9:

„Het spreke dichte gebrac of dat altham maar een ng of voor den rede, of ook is niet aanne onder de die onderstelt ee 3:11 is Paul mythische op inging vond, met heel de met de door bovendien loo ling ook zeer is daarom o echter niet t den verhalen, der taal had de mensch w is, hun namen maar ongetw lijke, bovena

Men geliev beteren in 2

Wie bij Ba vinden, komt

En dat Ba er al zoo a niemand opk

Augustus, zoo één en c

Voor eenig hem beroeper

Geridderd.

Den nieuw die begiftigd

Dr W. A. v orde van Or

den wij onze minder harte

Wanneer ik zou ik bover jongste vonnis dien naam pl op hun leer a in 1904 opkwa wingen van spreken den ti na den heer tische ideeën